

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/38/2013
Identifikačné číslo spisu:	1111010360
Dátum vydania rozhodnutia:	13.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1111010360.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Igora Burgera v trestnej veci proti obvinenému Q. M. F. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b/, c/ a d/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák., na neverejnom zasadnutí 13. augusta 2013 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 6. septembra 2012, sp. zn. 4 To 84/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Q. M. F. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave (ďalej len krajský súd) podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obvineného Q. M. F., štátneho občana Nigérie, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 13. apríla 2012, sp. zn. 2 T 36/2011.

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný F. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov, alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b/, c/ a d/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného dňa do 15. marca 2011 do 17.20 hodiny v Bratislave na Letisku Milana Rastislava Štefánika, neoprávnene doviezol neznámy biely lisovaný materiál, ktorý si neoprávnene zadovážil a prechovával vo vnútorných orgánoch svojho vlastného tela, pričom dňa 15. marca 2011 o 17.20 hod., pri prilete leteckej linky FR 5565 z Alicante do Bratislavy, bol kontrolovaný pracovníkom Colného kriminálneho úradu Bratislava, bol u neho vykonaný predbežný drogový test Dipro Druglab na prítomnosť drog, s pozitívnym výsledkom na prítomnosť kokaínu a následne bolo zistené, že v brušnej dutine u obvineného sa nachádza celkom 78 kusov uzatvorených plastových balíčkov v tvare rotačného elipsolu, pričom znaleckým skúmaním na KEÚ PZ Bratislava, odvetvie kriminalistická toxikológia a kriminalistická a súdna chémia, bolo zistené, že v predložených balíčkoch sa nachádzal kokaín s celkovou hmotnosťou 1415,07 gramu, pričom podľa vyjadrenia PPZ, ÚBOK, Národnej protidrogovej

jednotky, predpokladaná hodnota 1000 g (1 kg) kokainu predstavuje sumu 50.000,- euro až 100.000,- euro, čo pri množstve 1415,07 g predstavuje sumu najmenej 70.753,50 eura.

Za to mu bol podľa § 172 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 15 (pätnásť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. súd súčasne uložil obžalovanému ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok a podľa § 65 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. aj trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na dobu 12 (dvanásť) rokov.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený písomným podaním obhajcu, doručeným okresnému súdu 16. januára 2013.

Ako právny dôvod dovolania označil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (právo na obhajobu bolo porušené závažným spôsobom) a v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia).

Vecne argumentuje, že nebola dokázaná vedomostná zložka jeho konania. Nevedel totiž, čo obsahujú predmetné kapsule a nepoznal ich cenu. Preto v jeho konaní absentuje úmysel prevážať omamnú látku v značnom rozsahu. Následne uvádza, že jeho úmysel smeroval len k transportu kapsúl na územie Rakúska, preto právna kvalifikácia by mala byť zmenená s poukazom na znenie § 172 ods. 1 písm. b/ a d/ Trestného zákona.

Vo vzťahu k porušeniu práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) uvádza, že všetky písomnosti a zápisnice z výsluchov, ktoré boli zo strany orgánov činných v trestnom konaní predložené na podpis, boli vyhotovené výlučne len v slovenskom jazyku, hoci v danom prípade mu mali byť všetky písomnosti doručené a predložené v anglickom jazyku, keďže v tomto jazyku bolo vedené trestné konanie.

V nadväznosti na uvedenú okolnosť spochybňuje svoju výpoveď z prípravného konania, kedy nevedel, čo podpisuje.

Dovolateľ taktiež namieta neprimeranosť trestu a okolnosť, že bol pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu do ústavu s maximálnym stupňom strázenia, pretože nebolo vylúčené použitie ustanovenia § 48 ods. 4 Tr. zák., a zaradiť ho do ústavu na výkon trestu so stredným resp. minimálnym stupňom strázenia.

V závere svojho podania navrhuje:

„Vzhľadom na všetky nami uvádzané skutočnosti navrhujeme dovolaciemu súdu, aby podľa § 386 Tr. zák. zrušil uznesenie Krajského súdu a rozsudok Okresného súdu Bratislava I a podľa § 388 Tr. zák. vec prikázal na nové prerokovanie a rozhodnutie.

V prípade, že sa dovolací súd nestotožní so zmenou právnej kvalifikácie v zmysle § 172 ods. 1 písm. b/ a písm. d/ Tr. Zák., alternatívne navrhujeme, aby dovolací súd zrušil výrok rozsudok Okresného súdu Bratislava I v časti zaradenia môjho klienta do ústavu na výkon trestu odňatia slobody tak, že obžalovaný bude zaradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym, resp. stredným stupňom strázenia podľa § 48 ods. 4/ Tr. zák.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) vec predbežne preskúmal podľa § 378 Tr. por. a zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodov uvedených v § 382 písm. a/, b/ alebo d/ až f/ Tr. por. Zároveň však zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

K namietanému porušeniu práva na obhajobu absenciou prekladu písomností v trestnom konaní pre obvineného:

§ 28 Trestného poriadku znie:

(1) Ak je potrebné pretlmočiť obsah výpovede alebo ak osoba uvedená v § 2 ods. 20 vyhlási, že nerozumie jazyku, v ktorom sa konanie vedie, alebo nehovorí týmto jazykom, príberie sa tlmočník opatrením. Tlmočníkom môže byť výnimočne aj zapisovateľ.

(2) Ak si osoba podľa § 2 ods. 20 zvolí jazyk, na ktorý nie je v zozname tlmočníkov zapísaný žiadny tlmočník, alebo vec neznesie odklad a zapísaní tlmočníci sú nedosiahnuteľní, príberie orgán činný v trestnom konaní alebo súd tlmočníka na úradný jazyk štátu, ktorému táto osoba rozumie.

(3) Ak je potrebné preložiť zápisnicu o výpovedi alebo inú písomnosť, príberie sa prekladateľ opatrením. Ustanovenie odseku 2 sa použije primerane.

§ 29 ods. 1 Trestného poriadku znie:

1) O ustanovení tlmočníka alebo prekladateľa, o spôsobilosti na túto funkciu a o vylúčení z nej, o práve odoprieť uskutočnenie tlmočnického alebo prekladateľského úkonu, o sľube a pripomenutí povinností pred uskutočnením tlmočnického alebo prekladateľského úkonu, ako aj o náhrade hotových výdavkov a odmene za tlmočnický alebo prekladateľský úkon platia osobitné predpisy.

§ 2 ods. 20 Trestného poriadku znie:

Ak obvinený, jeho zákonný zástupca, poškodený, zúčastnená osoba alebo svedok vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie, má právo na tlmočníka a prekladateľa.

Pokiaľ ide o preklad písomností v kontexte uvedených ustanovení, platí nasledovné:

Orgán činný v trestnom konaní alebo súd príberie podľa § 28 ods. 3 Trestného poriadku prekladateľa na preloženie písomností, ak je to potrebné. Vo vzťahu k prekladu zo slovenského jazyka do jazyka, ktorému obvinený rozumie, posudzuje dotknutý orgán potrebu prekladu najmä vzhľadom na rozsah a obsah písomností, ktorých znenie bolo obvinenému pretlmočené (§ 28 ods. 1, 2 Trestného poriadku), a to tak, ak by bola zachovaná dostatočná možnosť uplatnenia obhajobných práv (§ 34 Trestného poriadku).

Právom obvineného na prekladateľa v zmysle § 2 ods. 20 Trestného poriadku sa rozumie možnosť obvineného zabezpečiť si osobne alebo prostredníctvom obhajcu preklad akejkoľvek písomnosti, ktorá je súčasťou vyšetrovacieho alebo súdneho spisu, okrem písomností, ku ktorým obvinený nemá prístup po dobu odopretia nazretia do vyšetrovacieho spisu (§ 69 ods. 2 Trestného poriadku).

V reáliách preskúmvanej veci:

Už súdy prvého aj druhého stupňa odôvodnili, prečo neboli obhajobné práva v namietaných súvislostiach porušené. Najvyšší súd v nadväznosti na dovoláciu námietku dodáva:

Pri výsluchu obvineného po vznesení obvinenia bola prítomná tlmočnica do jazyka anglického. Obvinený vyhlásil, že týmto jazykom hovorí (pri svojom predchádzajúcom výsluchu ako podozrivej osoby, vykonanom v ten istý deň - 16. marca 2011, tiež za prítomnosti tlmočnice, uviedol, že angličtinu ovláda slovom aj písomom).

Pri oboch výsluchoch bol prítomný aj obhajca.

Obvinený ďalej vyhlásil, že obsahu uznesenia o vznesení obvinenia porozumel a sťažnosť proti nemu nepodal, ďalej vypovedal k veci.

Tlmočník bol prítomný aj pri rozhodovaní o väzbe obvineného.

Obhajca obvineného bol potom prítomný pri výsluchoch svedkov v prípravnom konaní a pri

preštudovaní vyšetrovacieho spisu (spoločne s obvineným) v závere vyšetrovania. Po preštudovaní vyšetrovacieho spisu boli uplatnené konkrétne návrhy na zmenu právnej kvalifikácie vo vzťahu ku zisteným skutkovým okolnostiam. Až vtedy (na rozdiel od prehlásení pred a po vznesení obvinenia) bola obvineným uvedená okolnosť, že rozumie právnym pojmom len v materinskom jazyku IGBO a žiadal tlmočníka z a do tohto jazyka. Také tvrdenie však nezodpovedá vecným a právnym námietkam, uplatneným pri tomto úkone prostredníctvom obhajcu.

Aj v súdnom konaní bol pri všetkých úkonoch prítomný tlmočník. Súd hneď pri pôvodnom rozhodovaní o väzbe po podaní obžaloby preveril prostredníctvom oznámenia Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky, že angličtina je úradným jazykom Nigérie, ktorej je obvinený štátnym občanom. Súd v nadväznosti na to zotrval na vedení konania pri tlmočení do a z angličtiny, keďže nie je možné zabezpečiť tlmočníka z jazyka IGBO a angličtina je jazykom, ktorému obvinený rozumie.

Pri predbežnom prejednaní obžaloby bola obvinenému poskytnutá obžaloba aj v texte, preloženom tlmočníkom do anglického jazyka.

Na hlavnom pojednávaní obžalovaný prehlásil, že obžalobe rozumie a tlmočník vykonával simultánne tlmočenie obvinenému do angličtiny vo vzťahu ku všetkým prednesom súdu i zúčastnených osôb a prednesy obvineného prekladal do slovenčiny. To sa týka aj čítania listinných dôkazov.

Na základe žiadosti obhajkyne, zvolenej v priebehu súdneho konania namiesto dovtedajšieho ustanoveného obhajcu, boli ešte pred vykonaním záverečného hlavného pojednávania pre obvineného cestou úradného prekladateľa preložené do angličtiny uznesenie o vznesení obvinenia, rozhodnutie o ponechaní vo väzbe, vydané súdom po podaní obžaloby a obžaloba (v tomto prípade už prostredníctvom prekladateľa).

Po vyhlásení dokazovania za skončené na hlavnom pojednávaní 13. apríla 2012 neboli zo strany obhajoby návrhy na doplnenie ani opakovanie dokazovania.

Na účely odvolacieho konania bol obvinenému cestou prekladateľa preložený do anglického jazyka rozsudok súdu prvého stupňa.

Tieto okolnosti materiálne zodpovedajú zabezpečeniu tlmočenia aj prekladu do jazyka, ktorému obvinený rozumie, v súlade s kritériami § 2 ods. 20 a § 28 Trestného poriadku tak, že v konaní bol umožnený náležitý výkon obhajobných práv, generálne definovaných v § 34 Trestného poriadku. To sa v konkrétnych súvislostiach prejavilo v účasti obvineného na dokazovaní v súdnom konaní, kde bol poskytnutý zákonný priestor obhajobe samostatnej i prostredníctvom obhajcu, a to v oboch stupňoch tohto konania (ako tomu nasvedčujú reálne spisového materiálu).

Boli splnené v potrebnej miere i kritériá Článku 5 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (teda oboznámenie s dôvodmi zatknutia a s každým obvinením proti dotknutej osobe v jazyku, ktorému táto osoba rozumie).

Pokiaľ ide o kritériá smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní, jej implementačná lehota je ustanovená do 27. októbra 2013 (Článok 9). Samotná smernica nemá priamy účinok ak je potrebná jej transpozícia do vnútroštátneho právneho poriadku prostredníctvom zákona.

Napriek tomu, kritériá tohto právne záväzného aktu Európskej únie boli v preskúmanom konaní splnené v miere potrebnej pre dostatočné uplatnenie obhajobných práv obvineného.

V prvom rade, od začatia konania bolo zabezpečené tlmočenie, a to už vo vzťahu k obsahu vzneseného obvinenia (pri výsluchu obvineného). Menovaný bol zastúpený obhajcom už pri svojom výsluchu ako podozrivej osoby (vykonanom rovnako za prítomnosti tlmočníka) ešte pred vznesením obvinenia a ďalej po celú dobu konania, ako už bolo uvedené (a čo má vzťah i k podstate riešenej problematiky).

Z hľadiska prekladu základných dokumentov pre zabezpečenie schopnosti uplatniť právo na obhajobu, medzi ktoré patrí rozhodnutie o pozbavení osobnej slobody, obvinenie, obžaloba a rozsudok, vykonaného v primeranom čase (Článok 3 bod 1. a 2.):

Okrem pretlmočenia obsahu vzneseného obvinenia a obžaloby, vrátane vyhotovenia jej písomného textu v angličtine, boli dotknuté dokumenty následne v priebehu súdneho konania (ako už bolo popísané) obžalovanému aj preložené predkladateľom. Takto mu boli poskytnuté ešte pred vykonaním záverečnej časti hlavného pojednávania, na ktorej sa vykonávalo aj dokazovanie, toto dokazovanie bolo celkovo uzatvorené po umožnení uplatniť návrhy na jeho doplnenie, a po záverečných rečiach strán súd prvého stupňa meritorne rozhodol.

Taký postup včas umožnil obvinenému samostatne i cestou obhajcu vyjadriť sa aj k dotknutým písomnostiam, prípadne v tejto súvislosti navrhnúť vykonanie ďalších alebo opakovanie už vykonaných dôkazov (k čomu nedošlo).

Ako už bolo opäť uvedené, na účel odvolacieho konania bol rozsudok súdu prvého stupňa pre obžalovaného tiež preložený prekladateľom.

Nezistil teda ani dovolací súd porušenie práva na obhajobu v namietanom smere, ktoré by znamenalo splnenie dôvodu dovolania uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

To sa týka tlmočenia a prekladu do jazyka anglického, o ktorom bolo od vznesenia obvinenia správne zistené, že mu obvinený rozumie. Neskôršie zmenené tvrdenia obvineného ohľadom tejto okolnosti je potrebné hodnotiť ako taktiku jeho obhajoby.

Rovnako je zrejmé, že povinnosť zabezpečiť tlmočenie a preklad bola splnená použitím angličtiny na tento účel, a to pri nemožnosti tlmočiť a prekladať do jazyka IGBÓ. Nie je reálne zabezpečiť komunikáciu s obvineným v ktoromkoľvek inom než úradnom jazyku paralelne používanom v dotknutom domovskom (navyše geograficky vzdialenom) štáte. Podstatným zákonným kritériom potom je, že obvinený použitému úradnému jazyku rozumie (§ 28 ods. 1, 2 Trestného poriadku).

K námietke nedostatku subjektívnej stránky vo vzťahu k použitej právnej kvalifikácii (obvinený nevedel, že požíla a preváža drogy, respektíve nevedel, o aké množstvo drogy ide), ktorá (námietka) má podmieniť nesprávnosť použitej právnej kvalifikácie (§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku):

Táto námietka je rovnako nedôvodná.

Ako je v § 371 ods.1 písm. i) Trestného poriadku výslovne ustanovené, správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Zo znenia skutkovej vety výroku rozsudku okresného súdu je dostatočne zrejmy minimálne nepriamy úmysel obvineného (§ 15 písm. b) Trestného zákona), teda uzrozumenie s tým, že zadováženie, prevoz a prechovávanie ním požitej látky je protiprávnym činom, ktorý je potrebné pred orgánmi Slovenskej republiky zatajiť (o čo sa neúspešne pokúsil). Toto uzrozumenie sa týka aj množstva, respektíve hodnoty prepravovanej látky. Preto je právna kvalifikácia súdom zisteného skutku správna.

Pokiaľ ide o primeranosť uloženého trestu, táto nie je v dovolacom konaní preskúmateľná, reparovať možno len uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo uloženie takého druhu trestu, ktorý je podľa zákona na pojednávaný trestný čin nepripustný (§ 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku).

Ustanovenie § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona o zaradení obvineného pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia bolo použité správne (z hľadiska dovolacieho dôvodu

uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i Trestného poriadku), keďže menovaný spáchal obzvlášť závažný zločin. Okolnosť, že súd nepoužil ustanovenie § 48 ods. 4 Trestného zákona a nevyužil možnosť zaradenia obvineného do ústavu na výkon trestu s nižším stupňom stráženia (ide o fakultatívnu možnosť), nie je uplatniteľným dôvodom dovolania. V preskúmvanej veci nejde o nesprávnu interpretáciu naposledy označeného ustanovenia, ako tvrdí dovolateľ. Ide o okolnosť, že konajúce súdy nezistili dôvod na jeho použitie. Ak by dotknuté ustanovenie použili, možnosť nezaradiť páchatel'a obzvlášť závažného zločinu do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia prichádza pri treste nepresahujúcom pätnásť rokov do úvahy (posledná veta § 48 ods. 4 Trestného zákona).

Kedže teda ani v súvislostiach týchto namietaných okolností (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) nie je splnený uplatňovaný ani iný zákonný dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, najvyšší súd dovolanie obvineného odmietol ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, rozhodujúc na verejnom zasadnutí, nariadenom v zmysle § 381 Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.